

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім.
М.І.ПИРОГОВА

“Затверджено”
на методичній нараді
кафедри внутрішньої та сімейної медицини
Завідувачка кафедри
проф. Ірина ПАЛІЙ

« 28 » 08 2025р.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІНТЕРНІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО
ПРАКТИЧНОГО (СЕМІНАРСЬКОГО) ЗАНЯТТЯ № 4

<i>Навчальна дисципліна</i>	Загальна практика - сімейна медицина
<i>Тема заняття</i>	Артеріальна гіпертензія (есенціальна, симптоматична): діагностика, диференційний діагноз, лікування. Клінічна фармакологія основних класів гіпотензивних препаратів. Протоколи надання медичної допомоги лікарем сімейної медицини.
<i>Факультет</i>	Післядипломної освіти

2. Учбові цілі

2.1. Лікар-інтерн повинен знати:

- Визначення, епідеміологію та класифікацію АГ (за ESC/ESH, МОЗ України).
- Різницю між есенціальною (первинною) АГ та симптоматичною (вторинною) АГ (реноваскулярна, ендокринна, медикаментозна тощо).
- Фактори ризику, патофізіологію та ускладнення АГ (гіпертрофія ЛШ, ІХС, інсульт, ХНН).
- Методи діагностики:
 - офісне вимірювання тиску;
 - амбулаторний моніторинг (АТ добовий);
 - обстеження для виключення вторинної АГ.
- Принципи диференційної діагностики вторинної гіпертензії.
- Цільові рівні АТ залежно від віку та супутньої патології.
- Принципи ступеневого лікування АГ (модифікація способу життя → фармакотерапія).
- Ознаки гіпертонічного кризу, невідкладна тактика.
- Основні класи антигіпертензивних препаратів:
 - діуретики (тіазидні, петльові);
 - β -блокатори;
 - інгібітори АПФ;
 - блокатори рецепторів ангіотензину (БРА);
 - антагоністи кальцію;
 - альфа-блокатори, центральної дії (резервні засоби).
- Показання, механізми дії, протипоказання, побічні ефекти, взаємодії між препаратами.
- Вибір стартової терапії (моно/комбінована) згідно з настановами (ESC/ESH, МОЗ).
- Протоколи МОЗ України щодо АГ у практиці сімейного лікаря.

2.2. Лікар-інтерн повинен вміти:

- Проводити правильне вимірювання АТ відповідно до протоколу.
- Розпізнати симптоми вторинної гіпертензії.
- Призначити базові обстеження: клінічний мінімум, добове моніторування, ЕКГ, загальний аналіз сечі, креатинін, електроліти, УЗД нирок тощо.
- Визначати стадію та ризик пацієнта (класифікація АГ + SCORE2).
- Скласти індивідуальний план лікування:
 - немедикаментозні заходи;
 - підбір гіпотензивних засобів з урахуванням супутньої патології.

- Виявити та правильно реагувати на гіпертонічний криз (неускладнений / ускладнений).
- Моніторити ефективність і безпечність терапії
- Пояснити пацієнту показання та правила прийому призначеного препарату.
- Змінити або скоригувати лікування у разі неефективності або побічних ефектів.
- Визначити потенційні медикаментозні взаємодії (наприклад, з НПЗЗ або діуретиками).

Література

5.1. Базова

1. «Сімейна медицина», під ред. Гиріної О.М., Книга 1, 2. – К.: ВСВ «Медицина» – 2013, 2016.
2. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії / За ред. проф. Мостового Ю.М. – 20-те вид., доп. І перероб. – Київ: Центр ДЗК, 2016. – 688 с.
3. Чернобровий В.М. «Загальна практика – сімейна медицина: основи інформатики, доказова медицина, скринінг-діагностика, диспансеризація, телемедицина». Посібник – Вінниця: ТОВ «Видавництво-друкарня ДІЛО», 2011. – 84 с.

5.2. Додаткова

1. Первинна медико-санітарна допомога / Сімейна медицина: [монографія] / За ред. В.М. Князевича; Міністерство охорони здоров'я України. – К., 2010. – 404 с.

5.3. Інформаційні ресурси

1. <http://www.mtd.dec.gov.ua>
2. <http://www.euro.who.int/HFADB>
3. <http://www.medstat.com.ua>
4. <http://www.cochrane.org>
5. <http://www.moz.gov.ua/>
6. Web-сторінка кафедри внутрішньої та сімейної медицини на сайті ВНМУ ім. М.І. Пирогова: <http://www.vnmu.edu.ua/departments/departments/50>
7. <http://www.library.vsmu.edu.ua>
8. <https://empendium.com/ua/>
9. <https://phc.org.ua/news/sercevo-sudinni-zakhvoryuvannya-golovna-prichina-smerti-ukrainciv-visnovki-z-doslidzhennya>
10. <https://clincasequest.academy/statin-therapy-faq/>